

Juli 2024 – nummer 7

Wij Zêeuwen

E-magazine van KBO-Zeeland

KBO-Zeeland werkt samen met KBO-Brabant

Pag. 7

“In zijn schilderijen
gebeuren onverwachte en
onmogelijke dingen”

Pag. 10

“... zing ik wel eens
Wie sjoen os Zeeland is”

Pag. 15

“Monniken zijn als
bomen die 's nachts in
stilte bestaan”

Pag. 26

“Wat ze ook verzinnen, laat
niemand binnen”

EEN DAG WOONSHOPPEN 50.000 M² WONEN EN SLAPEN

Met meer dan 500 merken
en 40 woonwinkels onder
één dak creëren we
samen het interieur van je
dromen!

Laat je inspireren in onze
sfeervolle Woonboulevard
met de nieuwste woontrends.
Onze adviseurs staan voor je
klaar.

Gratis koffie in onze Brasserie by Bouman
tegen inlevering van deze advertentie.

Wij sponsoren in 2024 de uitgaven van KBO 'Wij Zêêuwen'

woonboulevard **XXL**
POORTVLIET
Wij zijn wonen

Paasdijkweg 33 Poortvliet | 0166 619100 | info@wbpoortvliet.nl
woonboulevardpoortvliet.nl

Openingstijden

Di - Do: 10.00 - 17.30 | Vr: 10.00 - 21.00
Za: 10.00 - 17.00 | Zo - Ma: gesloten

Bij koninklijke beschikking
Hofleverancier
Bouman-Potter B.V.

**+ 35 MINUTEN RIJDEN VANAF
ROTTERDAM, BREDA EN ANTWERPEN**

Inhoud 1 juli 2024

3 Van de redactie

Activiteit KBO-afdelingen

4 Fietstocht KBO-Sluiskil

Algemeen

5 Overpeinzingen over ouder worden

Rubriek 'Kunst in Zeeland'

6 Theo Voorzaat: magisch realist

Activiteit afdeling

9 Op de pedalen voor een mooie fietstocht

10 'Wie sjoen os Zeeland is'

Algemeen

11 Meedoen met de Rabo Clubsupport Stemcampagne

12 Op zoek naar sporen van Maria Magdalena in Goes

Column Ton Roumen

15 Slow Living

Rubriek 'Natuur in Zeeland'

16 De inlaag Keihoogte

Scheppingsverhalen (2)

18 Oer-chaos vol energieën

Geschiedenis

20 Geschiedenis KBO-Zeeland (3)

Rubriek 'Wat verhalen vertellen'

22 Jan Haak en trawanten

Algemeen

24 Valse babbelaars

26 Laat je emojis zien

27 Colofon

6

10

16

22

26

Van de Redactie

Beste lezers,

'Juni is het nieuwe juli', zo viel eind mei in de media te lezen. In de 21ste eeuw is het kennelijk gemiddeld een maand vroeger zo warm als een eeuw geleden.

Juni 2023 was de warmste juni-maand ooit, juni 2024 wordt vast en zeker de natste junimaand van de eeuw. 'Juni met veel regen komt bij een boomgaard ongelegen'. En daar niet alleen!

Ondertussen is het weer al juli geworden. Laten we hopen dat in elk geval Wij Zêëuwen wat zonlicht én wat zonnwarme brengt, met opnieuw artikelen en rubrieke vanuit veelzijdig perspectief. Soms geschreven vanuit een historische, magisch-realistische of mythische invalshoek, dan weer vanuit een natuurminnende, levensbeschouwelijk-spirituele of religieuze benadering.

In het artikel over Maria Magdalena raken verschillende van genoemde perspectieven elkaar in kunst-historie én realiteit. Wie in juli in Goes is, kan de tentoonstelling ROOD niet ontgaan. Vanaf 9 juli in de Grote of Maria Magdalena kerk. Vergeet dan ook niet even over te steken naar de kerk aan de overkant van het 'Maria Magdalena-plein'.

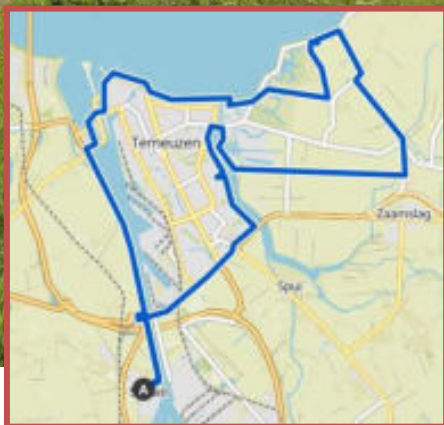
Bovenaan in het vaandel van de redactie staat een blad dat in alle opzichten recht doet aan het KBO-seniorenperspectief. Het oordeel is aan de lezer.

Heel veel leesplezier.

Fietstocht KBO-Sluis

Veilig, gemakkelijk en verrassend

Onze fietsroute

Prachtig gezicht op de Westerschelde.

Vertretpunt bij het Meulengat in Sluis.

Adrie en Lidy Minnik hadden voor donderdag 20 juni een mooie, aangename route uitgestippeld met zoveel als mogelijk mooie plaatjes, zoals bijvoorbeeld rond de kreek bij Othene. Een aangename verrassing voor de start met 26 deelnemers en allen een goed humeur.

Gezellig even bijkletsen bij Café de Griete.

Adrie leidde ons ook veilig bij het oversteken van kruisingen. Ook de weersomstandigheden waren ons gunstig gezind en wind zit er altijd. Zonder problemen bij Café De Griete geraakt en gezellig met elkaar gepraat onder het genot van een koele drank of koffie/thee.

Bij het vertrek bij De Griete was de groep door een misverstand 2 mensen kwijtgeraakt; beiden arriveerden echter als eersten in het Meulengat.

Ook de bij iedereen bekende en beruchte brug bij Sluiskil lag op onze route.

Via de Scheldedijk en de Sluizen onze weg vervolgd langs het Kanaal richting Sluiskil met de wind in de rug. Onderwijl waren Dianne Porreij en Renée van Houcke bezig in het Meulengat met wafels bakken en de tafels gereed maken voor ontvangst van de deelnemers met koffie/thee en de gebakken wafels.

Gezellig napraten bij het Meulengat.

Voor 'Wij Zêëuwen', het maandelijkse digitale magazine van KBO-Zeeland, heeft Jan van den Boom een verslagje en foto's gevraagd; aan foto's geen gebrek dankzij Adrie Minnik en Ria Doing, met dank.

De terugkomst in het Meulengat was gezellig, amusant en de koffie/thee met de wafels gingen er goed in. De afsluiting met de verloting van de prijzen werd geapprecieerd; 2 halve boerenappeltaarten en 2 x 4 cakejes. Dankbaar voor het aantal deelnemers en de sfeer de gehele middag en de inzet van de vrijwilligers.

Tekst: Maurice Scholter. Foto's: Gemeente Terneuzen, Ria Doing en Adrie Minnik.

Overpeinzingen over ouder worden

**De kunst van ouder worden is
alternatieven voor dingen vinden.**

**Rimpels?
Die strepen heb ik verdiend.**

**Ouder worden is eigenlijk best
vernieuwend.**

**Zolang er iemand ouder is dan jij,
ben jij nog altijd jong.**

**Waarom binnen je comfortzone
blijven, als daarbuiten veel meer
te beleven valt.**

**Het is geen kunst ouder te worden,
het is een kunst ervan te genieten.**

**Zorg dat je altijd meer dromen
dan herinneringen hebt.**

**Als je alles met liefde benadert,
kan het antwoord ook alleen
maar liefde zijn.**

**De verandering die je zoekt,
zit altijd in jezelf.**

Alles wat je aandacht geeft, groeit.

Theo Voorzaat; **magisch realist**

*In de rubriek Uit de Kunst verhalen we over kunstenaars die inspiratie ontleen aan het Zeeuwse.
In dit nummer aandacht voor Theo Voorzaat, die een grote liefde voor Schouwen-Duiveland heeft ontwikkeld.*

De Hoge Hoeve bij Dreischor.

Theo Voorzaat (1938) is een buitenbeentje in de Zeeuwse kunstwereld. Hij is een fijnschilder die de minutieuze oude techniek van het olieverf-schilderen tot in de finesses beheerst. Elk steentje, elk grassprietje wordt weergegeven. Maar het is niet alleen de techniek die hem tot een unieke kunstenaar maakt. Het is vooral het wereldbeeld dat hij weergeeft: in zijn schilderijen gebeuren onverwachte en onmogelijke dingen.

De gewone, alledaagse wereld wordt aangetast en bedreigd door verval en door onbegrijpelijk ingrijpen van buitenaf. De grond onder de voeten zakt weg, in de lucht verschijnen vreemde tekens. Buitenaardse krachten nemen de regie over. Voorzaats werk wordt tot het modern realisme gerekend, maar we kunnen ook spreken van surrealisme: de uitgebeelde situaties zijn in onze werkelijkheid ondenkbaar.

Theo Voorzaat werd geboren in het Zwaanshals in Rotterdam, in de drukke, rommelige volkswijk Rotterdam-Noord.

Hij groeide op als zesde kind in een gezin van negen. Al van jongs af aan zat hij te tekenen. Hij ging naar de ambachtsschool en vervolgens naar de opleiding reclametekenen op de Rotterdamse academie. Dit hield hij een jaar vol; daarna ging hij in militaire dienst. Van 1959 tot 1973 werkte hij bij een winkelbedrijf en tegelijk ging hij schilderen als autodidact. Zijn stijl stond eigenlijk meteen al vast. Hij was een fijnschilder van nature.

In 1973 had hij zijn eerste tentoonstelling in Den Haag en toen deze een succes bleek, besloot hij als schilder verder te gaan. Hij betrok een klein arbeidershuisje in het stille dorp Dreischor en dit is zijn basis gebleven. In 1974 ontstond een nauwe band tussen de schilder en galerie Lieve Hemel in Amsterdam, die tot op de dag van vandaag voortduurt.

Van daaruit nam hij aan vele tentoonstellingen deel, ook in het

De Noordhavenpoort in Zierikzee.

buitenland. Hoewel zijn schilderijen meestal een imaginaire wereld laten zien, soms met herkenbare beelden uit allerlei Europese steden, heeft hij ook een grote liefde voor Schouwen-Duiveland ontwikkeld, die zich weerspiegelt in zijn werk. Zierikzee en Dreischor leveren ook geregeld motieven voor zijn schilderijen.

Regenboog bij Dreischor

Dreischor ligt Theo Voorzaat nauw aan het hart. Het is dan ook iets bijzonders, het mooiste dorp van Zeeland met zijn volmaakt cirkelvormige kerkring, fraaie kerk en karakteristieke molen. Dreischor ligt afzijdig van de grote wegen en is een oase van rust. Een ideale plek voor een schilder om zich ongestoord op zijn werk te kunnen concentreren.

De meeste schilderijen van Theo Voorzaat hebben een sfeer van verontrusting.

Maar in zijn werken die Schouwen-Duiveland tot onderwerp hebben, is de schilder terughoudender. Het is alsof hij zijn eigen directe omgeving wil sparen: het is overal aan de gang, maar hier nu nog even niet. Zo is het ook hier met Dreischor. Hij heeft het dorp minutieus weergegeven, wel op een dramatisch moment, maar toch in een situatie die niet bedreigend is en in werkelijkheid geregeld optreedt.

De donkere lucht komt bij Voorzaat veel voor, maar hier is de dreiging afgewend. De onweersbui trekt naar het oosten weg (in Zeeland trekken onweersbuien altijd van zuidwest naar noordoost), de zon is juist weer verschenen en een regenboog spant zich over het dorp. Het gevaar is weer geweken. De regenboog is al sinds het Bijbelboek Genesis het teken dat de wereld niet meer door water zal vergaan.

Voor het bij de watersnood van 1953 zo zwaar getroffen Schouwen-Duiveland is dit een bijzonder treffende symboliek.

Theo Voorzaat heeft al zijn liefde voor het stille dorp in dit kleine schilderijtje gestopt. Wat er ook verder op de wereld aan verontrustends zal gebeuren, de buien trekken aan Dreischor voorbij.

Literatuur:

Robbert Jan Swiers, *Theo Voorzaat. De illusie. The Illusion*. Den Boer/De Ruiter, Vlissingen 2007.

Bron: Ad Beenhakker: Naar Zeeland! Schilders van het Zeeuwse landschap

Oude Haven in Zierikzee.

Op de pedalen voor een mooie fietstocht

Naar de theetuin Sequoiahof (Vlake) met KBO-Goes

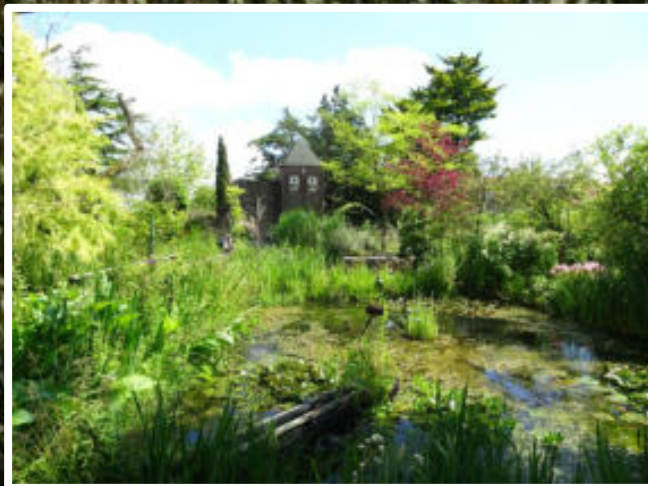

Op woensdag 19 juni 2024 startten we, zoals gewoonlijk, onze jaarlijkse fietstocht bij de Hoogte in Goes-Zuid. Deze keer had Wim Slabber ons een mooie tocht richting Vlake beloofd. En dat is het geworden.

Het weer zat ons ook bijzonder mee. Dat geluk moet je maar hebben. Na ongeveer 15 km. via Vierwegen, Eversdijk, Schore en de Sluis bij Hansweert arriveerden we bij Sequoiahof bij Vlake waar ons een heerlijk 12-uurtje werd voorgeschoteld met vooraf een heerlijke tomatensoep.

Voldaan, na nog even de tuin bewonderd te hebben, stapten we weer op de fiets linksaf het natuurgebied de Yerseke Moer in. Via dit prachtige gebied over de Postbrug richting Kapelle. Door het Kapelse Bos verder langs het Spoorpad naar Goes waar ieder zijns en haars weegs ging naar huis. Alle 34 leden, 24 op de fiets en 10 met eigen auto zullen ongetwijfeld genoten hebben van deze mooie dag en fietstocht. Wim bedankt en voor herhaling vatbaar zullen we maar zeggen.

Tekst: Gerda Naezer, Foto's: Wim Copper.

'wie sjoen os Zeeland is

Eigenlijk was ik niet zo bezig met wandelen! Nou ja, op vakantie gebieden verkennen dat vond ik wel leuk. Ook in diverse gebieden waar ik woonde, gingen we de regio verkennen, met ons gezin natuurlijk. Maar sinds mijn man met pensioen is en de Vierdaagse van Nijmegen, de kustmarathon en de marathon Zeeuws-Vlaanderen liep, begon ik met hem onze dagelijkse wandeling hier in de omgeving!

We houden het op 7 km. of hooguit 10 km. En we kunnen kiezen: wandeling in de duinen of Nollebos of Vezenbos in Dishoek (gemeente Veere), je kunt hier alle kanten op. Zelfs de wandeling over de Boulevard, naar de stad is altijd leuk.

Mooi uitzicht over de Schelde met passerende schepen, uitzicht naar de 'overkant' Breskens etc.

Het standbeeld van Michiel de Ruyter: 'effe' uitrusten en kijken naar de loodsboten en de jachthaven!

Ook het Bellamypark is een gezellige plek om uit te rusten enz. ... en dan weer retour naar huis.

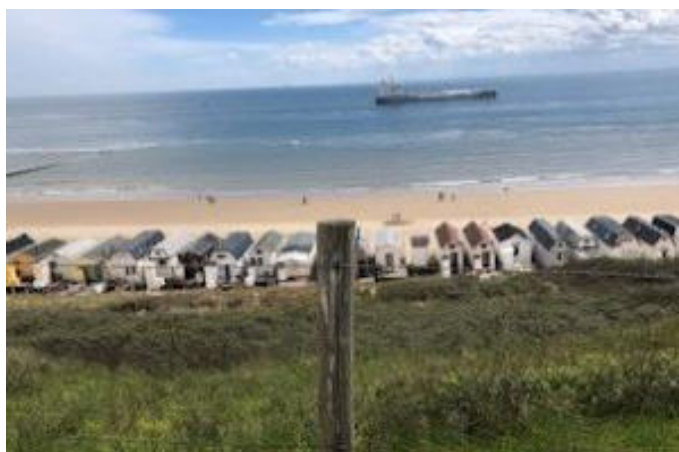
Om steeds een andere route te nemen, ben ik begonnen bij wandelclub Willen is Kunnen, WIK. Zij organiseren wandelingen van 5 km., 7,5 km. en 10 km. De afstand bepaal je met een wandelmaatje. Zo ontdek je Vlissingen en omgeving! Het is altijd gezellig en zo kom je op verrassende wegen!

Na afloop is er koffie of thee met iets lekkers en ontmoet je andere wandelaars! De wandelingen zijn iedere eerste en derde woensdag van de maand. Startpunt: Blauwe Zaal, Zuidbeekseweg 22, 4386ND Vlissingen. Starttijd: 08.30 uur. Eindtijd: 09.30 uur. Inschrijfgeld 2 euro inclusief.

Tja, als geboren Zuid-Limburgse zing ik wel eens: ‘wie sjoen os Zeeland is 😊’.

Regelmatig lopen dat is gezond! Het zou leuk zijn u eens op de wandelclub te ontmoeten!

Tekst: Jeanne Cox. Foto's: Shutterstock, Jeanne en Victor Cox.

Meedoen aan de **Rabo** **ClubSupport** Stem- campagne

Eenmaal per jaar organiseert de Rabobank de **ClubSupport Stemcampagne**. De bank helpt verenigingen met kennis en geld om de doelen van de vereniging (gedeeltelijk) te realiseren. Leden van de bank kunnen stemmen op hun favoriete club. Aan de hand van het aantal behaalde stemmen tijdens de stemweken bepaalt de Rabobank welk bedrag een vereniging krijgt.

De inschrijfperiode voor de *Rabo ClubSupport Stemcampagne* start dit jaar op 27 mei. Vanaf dat moment kunnen afdelingen en kringen zich inschrijven. Dat kan tot en met 8 juli. De stemperiode start na de zomervakantie, van 2 tot en met 24 september.

Zo hebben afdelingen alle tijd om voorbereidingen te treffen voor promotiemateriaal en het enthousiasmeren van Rabo-leden om op een afdeling of kring te stemmen.

Afdelingen die al eens hebben meegedaan aan *Rabo ClubSupport* ontvangen op 27 mei van de bank een persoonlijke uitnodiging met een inschrijfcodes. Wie voor het eerst meedoet kan zich melden via de website van *ClubSupport*.

**NAAR DE WEBSITE VAN RABO
CLUBSUPPORT**

Altaarvleugel. Foto: Rijksmuseum Amsterdam.

Op zoek naar sporen van **Maria Magdalena** in Goes

In het Zeeuws Museum in Middelburg is een prachtig schilderij uit de collectie van het Rijksmuseum te zien, dat oorspronkelijk uit de Maria Magdalenakerk in Goes komt. Maria Magdalena, leerling en geliefde van Jezus, vangt de manna uit de hemel op. Zij is hier dus geplaatst in een oudtestamentische voorstelling (boek Exodus), in een vooruitwijzing naar de eucharistie. Het gaat om een vleugel van een drieluik. De andere vleugel van het altaarstuk is ook bewaard gebleven en stelt de ontmoeting van Abraham en Melchizedek voor. Het middendeel wordt als verloren beschouwd.

Wie vandaag de indrukwekkende (lege!) architectonische ruimte van de Goese laatgotische kruisbasiliek ervaart, kan zich misschien maar moeilijk voorstellen dat de kerk vóór de Reformatie vol hing met altaarstukken en andere interieurstukken van de parochie en de gildes. Van een heftige ‘Beeldenstorm’ was in Goes overigens geen sprake.

Toen de protestanten de kerk in 1578 overnamen, kregen de katholieken de gelegenheid hun spullen weg te halen. Alleen een beschadigde Gregoriusmis, een reliëf in een muur in het noordtransept, getuigt van gewelddadige handelingen. Soms wordt gezegd dat deze beschadigingen ook van later datum kunnen zijn. In de Franse Tijd werd ook veel vernield, al waren toen vooral verwijzingen naar de adel het doelwit (familiewapens op de grafstenen in de vloer bijvoorbeeld). Waar de spullen naar toe gingen, is deels onbekend.

Processievaandel. Foto: Lenneke Strijd.

De parochie zal veel hebben meegenomen, particuliere schenkingen zullen teruggegaan zijn naar de oorspronkelijke eigenaars, gildealtaren naar de gildes, die ze vervolgens opsloegen in het speelhuis of het stadhuis of bij particulieren. Ook is bekend dat een aantal schilderstukken in het gasthuis ondergebracht werd. Naderhand zijn die publiek verkocht en deels in musea terechtgekomen.

Overblijfselen van het interieur

Wat is er naast de altaarvleugels en de Gregoriusmis verder nog over van het interieur uit de voorreformatische periode van de kerk? Niet veel helaas. In de collectie van Museum Catharijneconvent in Utrecht bevindt zich een ander altaarstuk, eveneens een drieluik.

Dit is een memorietafel voor de

prominente Goesenaar Mathijs van der Straten door de schilder Gillis uit 1555. Hierop zijn drie voorstellingen met Maria Magdalena te zien. Het is afkomstig uit waarschijnlijk de kapel van het rederijkersgilde in de kerk. Dit gilde ‘De Nardusbloem’ was aan Maria Magdalena gewijd; de nardusbloem verwijst naar de nardusolie waarmee Maria Magdalena de voeten van Jezus verzorgde. Waar in de kerk deze kapel precies was, is door de brand uit 1618 niet meer te achterhalen. Verder heeft de parochie in Goes tot op de dag van vandaag een processievaandel en een borduurwerk uit ca. 1500 op een kazuifel weten te bewaren. Van de genoemde objecten heeft stichting Het Rode Ei afbeeldingen op ware grootte gemaakt, die regelmatig tentoongesteld worden. En het Gemeentearchief bewaart drie missalen, waarvan er twee in de kerk in gebruik waren. Deze misboeken zijn momenteel in de publiciteit door de recente restauratie en digitalisering, ze zijn integraal te bekijken op de website van Gemeentearchief Goes. In het zuidtransept van de kerk is een permanente expositie over de missalen te zien, compleet met QR-codes waarmee gezangen via de telefoon te beluisteren zijn.

Maria Magdalenaparochie

De parochie in Goes werd rond 1150 gesticht, tegelijk met de parochie in Kloetinge, die aan de heilige Gertrudis gewijd werd (Geerteskerk). Het bisdom van Utrecht was hierbij betrokken. De bouw van de kerk in Goes zal

rond dezelfde tijd begonnen zijn. Het allereerste begin was waarschijnlijk een houten gebouwtje. In de eeuwen daarna groeide de kerk uit tot het imposante gebouw dat we nu kennen als de Grote of Maria Magdalenakerk. De oudst overgebleven vermelding van de wijding van - weer - een toegevoegd deel van de kerk dateert van 1423.

Nadat de katholieken in 1578 uit de kerk werden geweerd, gingen ze verder in verschillende opeenvolgende (schuil)kerken, tot in 1908 de huidige r.k. Heilige Maria Magdalenakerk in gebruik kon worden genomen. Dit verklaart het bestaan van twee (!) Maria Magdalenakerken in Goes. De nieuwe kerk werd tegenover de oude neergezet, met de entree eveneens tegenover die van de oude kerk.

Eigenlijk had de ingang van de nieuwe kerk traditiegetrouw aan de westelijke zijde moeten staan, maar daar was onvoldoende ruimte.

22 juli Maria Magdalenadag

De unieke omstandigheid van twee kerken met de naam Maria Magdalena en bovendien een Magdalenastraat, een van de oudste straatjes van Goes, en het gegeven dat Maria Magdalena de patroonheilige van Goes is, was in 2022 voor een werkgroep onder de vlag van stichting StichtLicht aanleiding om op zoek te gaan naar sporen van Maria Magdalena in Goes en om van het vieren van Maria Magdalenadag op 22 juli een jaarlijkse traditie voor Goes te maken, met een programma van exposities, concerten, lezingen, films, routes en rondleidingen vanaf Pasen tot in het najaar.

Uit de werkgroep is stichting Het Rode Ei voortgekomen, de naam verwijst naar de legende van Maria Magdalena en keizer Tiberius. De stichting heeft o.a. tot doel exposities in de Grote of Maria Magdalenakerk en samen met

andere Magdalenaactiviteiten in en rond de twee kerken en in de Magdalenastraat te organiseren. De Singelstraat wordt dan tijdelijk omgedoopt tot Maria Magdalenaplein.

Het programma biedt ook in 2024 weer verschillende hoogtepunten, zoals het Maria Magdalenaconcert door het Trigon Ensemble en een lezing over de Goese missalen, alle drie op 21 juli, en de expositie ROOD (beeldende kunst 9 juli – 4 augustus), beide in de Grote of Maria Magdalenakerk. De folder met de festiviteiten is te vinden op www.mariamagdalena-goes.nl en www.grotekerkgoes.nl.

Tekst: Willy van Meegen.

Bronnen: Dekker, dr. C., Een schamele landstede. Geschiedenis van Goes tot aan de Satisfactie in 1577. Kort, Albert en Allie Barth, Stappen in en om De Grote Kerk in Goes. Collectie Heilige Maria Magdalenakerk Goes. Gemeentearchief Goes.

Memorietafel. Foto: Museum Catharijneconvent.

Slow Living

Slow living is een nieuw woord voor mij. Ik kwam het laatst tegen. Ik denk dat het de opvolger is van het woord onthaasten dat ongeveer dertig jaar geleden ontstond en naar een rustiger tempo van leven verwees. Oude wijn in nieuwe zakken zullen we maar zeggen. Maar omdat onze wereld hectischer lijkt dan dertig jaar geleden, vormt slow living als leefstijl een steviger protest tegen een wereld en leefstijl waarin veel druk ervaren wordt; het is een vurig pleidooi voor een ontspannen en vertraagd leven. En dat gun je iedereen.

De term ‘slow living’ maakt duidelijk wat de kern is van een gezonde en helende leefstijl: vertraging, je niet laten opjagen, rust vinden, verbonden zijn met de aarde en aanwezig zijn in het hier en nu.

Afgelopen zaterdag verzorgde ik in een klooster een korte retraite met als centrale vraag wat voor jou écht belangrijk is en wat (meer) aandacht verdient (en wat minder).

Wie met aandacht wil leven doet dat vanuit rust, is gegrond, toegewijd en leeft in het hier en nu. Kloosters zijn dan inspirerende oefenplaatsen waar deze thema's tot klank kunnen komen.

Daar is toewijding en rust te vinden en meer dan de zoektocht naar God zijn kloosters oefenplaatsen om in het hier en nu te leven.

Een vertraagde leefstijl is bijzonder welkom en vormt een stil protest tegen de ratrace waarin we gevangen lijken te zitten.

Kun je vertraagd leven en wat heeft je aandacht? Dat zijn trage vragen die niet meer vanzelfsprekend zijn in onze moderne, hectische samenleving en daarmee in strijd zijn. Een aandachtig en vertraagd leven kan ons behoeden voor stress, vervreemding en zelfs welvaartsziekten. Een vertraagde leefstijl is bijzonder welkom.

Gelukkig zijn er steeds meer mensen die rust, vertraging en een leven in het hier en nu zoeken door te gaan wandelen in de natuur, een pelgrimstocht te lopen of naar een kloosterretraite te gaan. Het vormt een stil protest tegen de ratrace waarin we gevangen lijken te zitten. Kloosters zijn daarbij onze leermeesters die ons laten kennismaken met een andere leefstijl van rust, meditatie en vertraging.

Ik ben blij dat ik via kloosterretraites mijn steentje mag bijdragen aan de groeiende groep van mensen die naar ademruimte zoekt.

‘Monniken zijn als bomen die ’s nachts in stilte bestaan en ervoor zorgen dat wij weer zuivere lucht kunnen ademen’, is een tekst in de tuin van een klooster in ons land en bemoedigt mensen die pleiten voor slow living. Want zij die naar een klooster gaan om rust te proeven of aandachtig te leren leven, planten zaadjes die kiemen vormen voor een liefdevol, rustig en aandachtig leven.

Ton Roumen is een ervaren coach, retraiteleider en spreker.

Hij publiceert boeken en artikelen over spirituele thema's en persoonlijke ontwikkeling.

*Meer informatie:
www.bezinnen.com*

De inlaag Keihooogte

Hoe ironisch kan de geschiedenis zijn. Toen in 1980 de dijken langs de Oosterschelde verzwaald werden, werd ten noordoosten van Wissenkerke, op Noord-Beveland het dijktraject verkort door het afsnijden van een diepe bocht. In feite was dat het herstel van een historische situatie, want tot in de negentiende eeuw lag er ter plaatse een inlaag, en die werd dus opnieuw bedijkt.

Eenden

Vos

Inlagen -kupen- op Noord-Beveland zijn een soort minipoldertjes die ontstaan zijn in de strijd tegen het water. In vroeger eeuwen konden mensen een dijkdoorbraak wel zien aankomen (bijvoorbeeld doordat een diepe geul steeds dichtër naar de oever kwam), maar men had niet de technische middelen voor vooroeverversterking, zoals dat nu wordt gedaan. Dus om toch veilig te zijn legde men dan achter de bestaande zeedijk een reservedijk aan, zodat er tussen de oude en de nieuwe dijk een soort minipoldertje ontstond. En dat werd een inlaag genoemd. Die inlagen waren meestal heel nat, want de grond die nodig was voor de inlaagdijk werd gewoon ter plekke ontgraven.

Toen de inlaag bij Wissenkerke in 1980 opnieuw bedijkt werd, kreeg die de historische naam Keihoogte, naar een boerderij vlak in de omgeving. Maar het strandje en de duintjes die nu achter de zeedijk kwamen, was het recreatiestrandje van het dorp. Dat werd zomaar ineens tot natuurgebied bestempeld. Voor zwemmen of strandbezoek was het ongeschikt geworden, dus je zou denken dat natuurgebied dan een prima bestemming is. Maar daar kwam enorm verzet tegen. Dorpsbewoners voelden het alsof hun strandje werd afgepakt voor de natuur.

Een kneu.

Watersnip.

Er volgde een heel overlegcircus en na veel heen en weer praten rolde er een compromis uit. Een deel van de nieuwe inlaag zou natuurgebied worden en een ander deel waar jonge duintjes lagen, zou voor de recreatie bestemd worden. Aldus geschiedde. Maar in het recreatiegedeelte kwam eigenlijk nooit iemand. Het raakte begroeid met bramen en wilgen en de begroeiing werd zo dicht dat je er niet eens meer doorheen kon lopen. Dus werd het alsnog natuur en het is nu het domein van vossen, nachtegalen en kneutjes.

Ondertussen werd in het natuurgebied een vogelobservatiehut gebouwd, die voor iedereen vrij toegankelijk was en is. Die hut werd één van de drukstbezochte vogelhutten van Zeeland. Een geliefd plekje bij natuurfotografen, maar minstens even geliefd bij de dorpsbewoners en gasten van een naburige camping. Een jonge bezoeker liet in het logboek de ontboezeming achter: dit is leuker dan de Efteling.

Wat is er vanuit de observatie-hut zoal te zien? Eigenlijk is dat elke dag anders. Soms wemelt het van de steltlopers, zoals watersnippen en kemphanen. Een andere keer is het een kiekendief of sperwer die de show steelt. En eenden zijn er altijd in allerlei soorten: wilde eenden, maar ook bergeenden, tafeleenden, kuifeenden, zaagbekken, smienten, kortom te veel om op te noemen. De hut is ingegraven onder het maaiveld. Zodat de kijkspleten recht op het water kijken. Als bezoeker kijk je de vogels recht in de ogen. Het is wel de mooiste vorm van natuurbeleving die je ter plekke zou kunnen realiseren. Kortom: nu is er volop natuur in het recreatiegebied en volop recreatie in het natuurgebied. Dat kun je gerust de ironie van de geschiedenis noemen.

Tekst en foto's: Chiel Jacobusse.

Scheppingsverhalen (2)

Oer-chaos vol energieën

Deze keer een nadere beschouwing van het Taoïstisch scheppingsverhaal en zijn psychologische en levensbeschouwelijke consequenties.

Het Taoïstisch scheppingsverhaal

Het Taoïsme (de "Weg") werd rond 500 v. Chr. gesticht door de Chinese wijsgeer *Lao Tzu*. De Taoïsten geloven dat de schepping wordt doorstroomd door *Chi*, een energie. *Chi* stroomt door bergen en dalen, rivieren en bomen, hemel en aarde en door alle levende wezens. Wie evenwicht in de *Chi*-stroom vindt, leidt een lang en gelukkig leven. Dit doel is te bereiken door middel van meditatie, het citeren van mantra's en lichamelijk oefening. Zo worden *yin en yang* in evenwicht gebracht.

De PanGu mythe

De *PanGu* mythe schetst op beeldende wijze het Taoïstische Scheppingsverhaal. *PanGu* is een man in een berenhuid, en heeft twee hoorns. Na de uitbarsting van de oer-chaos, die als een soort ei openbarst, komt *PanGu* tevoorschijn. Met een zwaai van een bijl scheidt hij *yin en yang* en maakt er aarde

en hemel uit. Zelf houdt hij ze uit elkaar door ertussen te staan als centrum, en de hemel te ondersteunen. Hij werkt met hamer en beitels, en maakt de zon, de maan, de sterren, waarbij hij elke dag een stukje groeit.

Als het werk af is, gaat *PanGu* dood, om de wereld te doen leven. Zijn hoofd wordt de bergen, zijn adem de wind. Zijn stem wordt de donder, en zijn ledematen de vier windstreken. Zijn vlees de grond, zijn haar de bomen, zijn zweet de regen, zijn botten de stenen. Ten slotte worden de insecten die over hem kruipen, de mensen.

De Tao: Alles wat er (niet) is

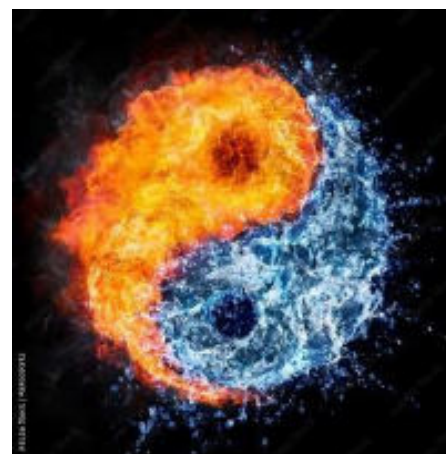
Het universum, alles wat er is en niet is, wordt de *Tao* genoemd. De *Tao* is niet te kennen, niet te begrijpen, niet te duiden. De *Tao* manifesteert zich in twee tegengestelde waarden: *yin en yang*.

Dit zijn geen absolute polen. Beide

waarden bestaan slechts in relatie tot elkaar, net zoals goed en kwaad bestaan. Je kunt 'lang' uitsluitend lang noemen in relatie tot 'kort'; beide kunnen dus niet afzonderlijk (op zichzelf) bestaan.

Yin en Yang

Yin en yang zijn Chinese begrippen die verwijzen naar twee tegengestelde principes of krachten waarvan alle aspecten van het leven en het universum doordrongen zijn.

Yin en Yang: water en vuur

Het yin-yangsymbool is de oud-Chinese voorstelling van de kosmische **dualiteit**, waarbij *yin* vrouwelijkheid (aarde, koude, het noorden, vochtigheid) symboliseert en *yang* mannelijkheid (hemel, warmte, het zuiden, droogte). Het zijn echter niet louter tegenstellingen, maar vooral elkaar aanvullende waarden.

YIN	YANG
<i>onder</i>	<i>boven</i>
<i>koud</i>	<i>warm</i>
<i>water</i>	<i>vuur</i>
<i>vrouwelijk</i>	<i>mannelijk</i>
<i>maan</i>	<i>zon</i>
<i>zwart</i>	<i>wit</i>
<i>donker</i>	<i>licht</i>
<i>passief</i>	<i>actief</i>
<i>haat</i>	<i>liefde</i>
<i>stilte</i>	<i>beweging</i>
<i>maan</i>	<i>zon</i>

Onlosmakelijk onderling verbonden

Het absolute yin of het absolute yang bestaat niet. Er is geen absoluut donker of licht; in de nacht wanneer het donker is, kan men toch zien en overdag zijn er altijd schaduw.

Iets kan pas yin of yang genoemd worden, wanneer men het vergelijkt met iets anders.

Yin en yang zijn onderling verbonden. Wanneer één waarde te groot wordt, dan remt de ander af. Yin is de veroorzaker van yang; wat in het symbool tot uitdrukking wordt gebracht door de witte stip in donkere yin. Yang is de veroorzaker van yin; de zwarte stip in het lichte yang. Elke persoon heeft een unieke eigen verhouding van yin en yang, die door het leven ontregeld kan raken. Hoewel ontregeling van yin en yang tot ziekte kan leiden, geeft ontregeling ook nieuwe inzichten en

mogelijkheden. Iemand in balans is in staat zich onder alle omstandigheden aan veranderingen aan te passen.

Leven is bewegen

De yin-yangfilosofie is tot op de dag van vandaag de basis van de Chinese cultuur; denk aan geneeskunst (acupunctuur), sport (Tai Chi), yoga, klassieke Chinese dans of de complexiteit van de menselijke persoonlijkheid (**Chinese astrologie** en de **I Tjing**). De oorsprong van yin en yang ligt duizenden jaren terug.

Het principe wordt voor het eerst genoemd in de **I Tjing**, die stamt van ongeveer 3000 jaar voor Christus. Door de eeuwen heen is men gaan beseffen dat het leven niet te voorspellen was; het wordt een goede oogst of niet, er breekt wel of geen ziekte uit, het leven komt zoals het komt.

‘Wanneer de ‘tienduizend dingen’ gezien zijn in hun eenheid, keren wij terug tot in het begin en blijven wij waar wij altijd geweest zijn.’

De tienduizend dingen

De tienduizend dingen duiden de verschillende soorten van verschijnselen in de wereld aan, zoals planeten en sterren, maar ook de kleinste voorwerpen als de schelpjes van het strand, tot de mensen die je in je leven omring(d)en.

‘..... het waren ook geen honderd dingen, veel meer dan honderd dingen, en niet alleen van haar, honderd keer ‘honderd dingen’, naast elkaar, los van elkaar, elkaar rakende, hier en daar in elkaar vervloeiende, zonder ergens enige binding, en tegelijkertijd voor altijd met elkaar verbonden...’

Een verbondenheid die zij niet goed begreep; dat hoefde niet, het viel niet te begrijpen, haar voor een ogenblik gegeven om te aanschouwen boven het maanverlichte water.’

Uit de roman ‘De tienduizend dingen’ (1955) van Maria Dermoût.

Het Westerse denken

In het Chinese denken wordt dag nacht en nacht weer dag

Chinezen hanteren een ander denkmodel dan Westerlingen. Met het Westerse denkmodel is het praktisch onmogelijk om de Chinese manier van denken en redeneren te verklaren. Je zou kunnen zeggen dat de Chinezen *circulair* denken en de Westerlingen *lineair*.

Chinezen beschrijven en verklaren, Westerlingen stoppen dingen in 'doosjes', gaan uit van heel andere filosofieën. Yin en Yang scheppen elkaar. Yin kan niet bestaan zonder Yang en Yang niet zonder Yin.

Een westerling ziet na de dag een nacht en na een nacht een dag. In het Chinese denken wordt dag nacht en nacht weer dag. Daarin schuilt een wereld van verschil.

Door: Rob Rijkschroeff

Geschiedenis **KBO-Zeeland** 3

In deze derde aflevering van de geschiedenis van KBO-Zeeland gaat Wim Jansen o.a. in op activiteiten van verschillende werkgroepen. Ook de werkzaamheden rond belangenbehartiging, het project belastinginvulhulp en de vrijwillige burgeradviseurs komen aan bod evenals de relatie van KBO-Zeeland en de Unie KBO.

De Commissie Ontwikkeling en Ontspanning organiseert jaarlijks diverse reizen naar het buitenland.

De werkgroep ledenwerving heeft een groot aantal jaren de groei van het aantal leden weten te stimuleren. Helaas bleven de vacatures binnen de werkgroep de laatste jaren onvervuld, mede in samenhang met de maatschappelijke trend van mensen om zich niet voor langere tijd te willen binden, om welke redenen dan ook.

De tijdelijke werkgroep KBOleden heeft de invoering van het geautomatiseerde systeem ledenadministratie begeleid en geïnstrueerd bij de afdelingen. Voor een aantal afdelingen bleek invoering van het systeem een opgave te zijn. De website van KBO-Zeeland en de afdelingen is gemoderniseerd en ook aangepast aan de landelijke huisstijl. KBO-Zeeland was aanwezig op enkele sociale media.

Communicatie en informatie. Vanaf het ontstaan van KBO-Zeeland in 1994 is onder auspiciën van het bestuur vier keer per jaar een papieren nieuwsbrief opgesteld en bezorgd bij de leden. Naam van dit informatiemedium: KBO-Zeeland NU.

Na twintig jaar heeft de redactie van deze nieuwsbrief zich aangesloten bij een nieuwe werkgroep communicatie. Gestreefd werd naar een nieuwsbrief die frequenter zou verschijnen, waarbij de afdelingen kopij zouden kunnen aanleveren en er verslag zou kunnen worden gedaan van vergaderingen, besprekingen, enz. Kortom om de onderlinge binding te bevorderen.

Vanaf juli 2014 is als opvolger van 'KBO-Zeeland NU' de digitale nieuwsbrief verschenen onder de naam NieuwsFlitZ. Deze nieuwsbrief verscheen tot het jaar 2024 elke twee weken.

Vanuit het verenigingsbureau van de Unie KBO werd 10 maal per jaar een Magazine verzorgd onder de naam 'Nestor'. Deze maandelijkse periodiek werd en wordt door een vrijwilliger bij de afdelingen bezorgd, waarna andere vrijwilligers het blad bij de leden bezorgen, soms vergezeld van een afdelingsnieuwsbrief. Vanaf het jaar 2015 werd de naam 'Nestor' gewijzigd in 'Magazine KBO-PCOB'.

KBO-Zeeland kende twee ereleden vanwege hun uitzonderlijke verdienste: mevrouw Henriette Remijn-de Badts en de heer Piet Boonman.

Belangenbehartiging, één van de twee doelstellingen van de KBO. Waar de Unie KBO zich landelijk hard maakte voor de uitvoering van deze taak, zijn ook de lokale afdelingen op dit gebied actief. KBO-Zeeland had hierin ook een taak.

Het bestuur heeft mede na afspraken binnen de Unie KBO de coördinatie op zich genomen van het project belastinginvulhulp.

Het project is belegd bij een werkgroep die jaarlijks zijn werkzaamheden met veel waardering van de leden uitvoert. Zo vindt binnen KBO-Zeeland de opleiding plaats van Vrijwillige Ouderenadviseurs, later genoemd vrijwillige Burgeradviseurs. Deze VBA's functioneren op afdelingsniveau in samenwerking met de gemeentelijke welzijnsorganisaties in Zeeland.

Via het POSO (Provinciaal Overleg Samenwerkende Ouderenorganisaties) in Zeeland behartigt KBO-Zeeland de belangen van de leden op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn, wonen en mobiliteit. Sinds de opheffing van de welzijnskoepel Klaverblad op instigatie van het provinciebestuur heeft KBO-Zeeland het functioneren van POSO gestut. Tot het moment dat de decentralisatie van het sociale domein werd doorgevoerd en de gemeenten werden belast met de uitvoering ervan, had KBO-Zeeland jaarlijks een overleg met de CDA-fractie van Provinciale Staten in Zeeland. Sommige afdelingen onderhouden contact met hun gemeente om actuele zaken te bespreken in het belang van hun leden. Dat gebeurt zowel n.a.v. gemeenteraadsverkiezingen als gedurende de zittingstermijn van de gemeenteraad.

KBO-Zeeland en de Unie KBO

De Unie KBO was de vereniging van aanvankelijk alle provinciale KBO-bonden. Doel van deze vereniging was enerzijds de landelijke belangenbehartiging, vaak samen met andere organisaties, anderzijds het coördineren en faciliteren van provincie overstijgende zaken.

De laatste jaren vormde de Ledenraad het hoogste gezagsorgaan binnen de vereniging. Elke provinciale bond was met twee personen in de Ledenraad vertegenwoordigd. De Unie KBO werd geleid door een bestuur van maximaal vijf leden, meestal bestaand uit externe mensen die niet in directe zin verbonden waren met een provinciale bond. De Ledenraad benoemde de leden van het bestuur op basis van deskundigheid en betrokkenheid bij het werkveld van de KBO-bonden.

De Unie KBO functioneerde natuurlijk aan de hand van eigen statuten en huishoudelijk reglement. Het bestuur hield zich bezig met beleidsvoorbereiding, uitvoering van besluiten van de Ledenraad, coördineerde landelijke acties, zoals bijvoorbeeld het belastinginvulproject, bevorderde goede onderlinge verhoudingen binnen de Unie en vertegenwoordigde de Unie naar buiten, bijvoorbeeld bij (overheids)instanties.

Onder toezicht van het bestuur functioneerde het verenigingsbureau onder leiding van een directeur.

Dit bureau waaraan gemiddeld ca. 15 à 20 fte's verbonden waren, had de taak om het bestuur te ondersteunen en de leden van de provinciale bonden te faciliteren. Het bureau was jarenlang gehuisvest in Den Bosch; de laatste jaren in Utrecht en Nieuwegein. Met ondersteuning van het bureau zijn bijvoorbeeld de vrijwillige ouderen-adviseurs ingevoerd, is de academie opgericht t.b.v. de afdelingen en de bonden. Ook het maandelijkse ledenblad "De Nestor" werd door een redactie vanuit het bureau verzorgd. Binnen het bureau waren juridische adviseurs telefonisch beschikbaar en pensioenskundigen. Ook de aanmaak en distributie van de ledenpassen coördineerde men daar. Projecten op het gebied van wonen, veiligheid, wetgeving, welzijn en identiteit/zingeving werden opgepakt, soms ook met subsidie van het Ministerie, waardoor extra menskracht kon worden aangetrokken. Maar ook voordelen voor de afdelingsleden werden door het bureau georganiseerd, zoals bijvoorbeeld voordelige gas – en stroomtarieven, ziektekostenverzekeringen, korting voor rijbewijskeuringen, verzekeringen van belang voor actieve vrijwilligers binnen de KBO, aantrekkelijke aanbiedingen, enz.

De belangenbehartiging kreeg vooral vorm in samenwerking met andere belangenorganisaties van senioren.

De Unie KBO was aangesloten bij de Seniorencoalitie met de partners PCOB, ANBO en NOOM. Voorbeelden van belangenbehartiging waren koopkrachtontwikkeling van senioren, pensioenontwikkelingen, verkiezingen voor afgevaardigden in pensioenorganisaties, huisvesting voor senioren, enz. In verkiezingstijd werden contacten onderhouden met politieke partijen. De Unie KBO participeerde in de Landelijke Cliëntenraad (LCR).

Binnen de Unie KBO is de laatste 15 jaar veel overleg gevoerd over de onderlinge samenwerking binnen de Ledenraad. KBO-Zeeland heeft de bijeenkomsten steeds bijgewoond en het proces van vallen en opstaan van nabij meegemaakt.

Rubriek 'Wat verhalen vertellen'

Jan Haak en trawanten

Jan Haak, wie kent hem niet? In ieder geval de jongste generaties niet meer. Als ik (67 jaar) ergens in Zeeland geboren en getogen zou zijn, had ik zeker van hem of van Joosje Pik, Hakeput of Slokkeman gehoord. En nog banger voor open water geworden dan ik van nature al was. Al deze figuren zijn namelijk 'nekkers': boosaardige watergeesten, die kinderen schrik aanjoegen zodat ze zo ver mogelijk van het water wegbleven. Deed je dat niet, dan kon je erin vallen en was Jan Haak of een soortgenoot er als de kippen bij om je naar beneden te trekken.

Vele, vele benamingen

Jan Haak had nogal wat collega's in Nederland, zeker ook in het waterrijke Zeeland. De naam varieerde per regio en ook zijn verschijningsvorm was niet altijd hetzelfde. De watergeest was bijvoorbeeld niet altijd voorzien van zo'n handige haak. Maar wel altijd was hij belust op overmoedige of ongehoorzame kindertjes die te dicht bij het water kwamen.

Zijn Nederland-brede verscheidenheid aan namen is in de jaren '50 in kaart gebracht door het 'Dialectenbureau' (later: Instituut voor Dialectologie, Volkskunde en Naamkunde en sinds 1979 P.J. Meertens-Instituut, bekend van de romanreeks *Het Bureau* van J.J. Voskuil).

In Zeeland kwamen volgens deze inventarisatie vooral de volgende namen voor: Jan Haak (Zeeuws-Vlaanderen, Zuid-Beveland, Tholen), boeman (Schouwen-Duiveland, Walcheren), Joosje Pik (Schouwen-Duiveland, Zuid-Beveland), Ossaert (Zeeuws-Vlaanderen) en Slokkeman (Oost-Zeeuws-Vlaanderen). Uit andere bronnen zijn nog wel meer Zeeuwse benamingen bekend.

In dit artikel hebben we het gemakshalve over Jan Haak, maar we bedoelen daarmee al zijn regionale trawanten.

De waterput met Jan Haak in het museum in Goes.

Ook in de put

In de literatuur over Zeeuwse mythen en sagen kom je Jan Haak niet alleen bij open water tegen, maar ook in de waterput. Veel huizen/boerderijen hadden een put waar drinkwater uit werd gehaald. Spannend zo'n diep gat, dus als kind boog je zo ver mogelijk over de rand om te kijken hoe diep de put was of om te laten zien wat je wel niet durfde. Maar dan was daar bij monde van pa of moe de op ongehoorzame kindjes beluste Jan Haak. Dan liet je het wel!

In het Historisch Museum De Bevelanden in Goes kom je op weg naar het toilet langs zo'n monumentale waterput, waar Jan Haak nog steeds in huist. Kijk je erin, dan zie je zijn akelige tronie onderin en hoor je enge dreigementen. Gauw naar de veilige(?) wc dus maar.

De Bierkade te Goes. Links de kaderand, rechts het pand waar Ron Westerweel in zijn vroege jeugd woonde.

Nachtmerries

Ron Westerweel, die aan de Grote Kade te Goes zijn galerie annex atelier heeft, kijkt daarvandaan schuin op Bierkade 1, waar hij zijn vroege kindertijd (1955-'58) doorbracht. “Ik heb ongeveer van mijn 1^e tot 4^e jaar op dat adres gewoond en ging hier nog net voor het eerst naar de kleuterschool; dat was de Sint Jozefschool in de Wijngaardstraat, toen nog bestierd door nonnen. Ons gezin telde zes jongens in de leeftijd tot 8 jaar. We speelden voor het huis, dus op de kade aan de haven, waar je makkelijk in kon kieperen. Mijn moeder was daar ongetwijfeld heel bang voor en waarschuwde ons daarom herhaaldelijk voor Jan Haak, die je zó van de kade af kon plukken om je het water in te sleuren. We mochten dus absoluut niet dicht bij de kaderand en ook niet op het trapje naar het water bij de visafslag komen.”

En Ron, heeft dat enge verhaal geholpen? “Ik was ontzettend bang voor die dreiging uit het water. Jan Haak stelde ik mij voor als een grote zeeslang met een heel enge kop. Op die leeftijd spreekt men van de 'magische fase in de ontwikkeling', wat misschien de enorme impact van het Jan Haak-verhaal op mij verklaart. Ik zag toen 's nachts ook echte spoken... Het verhaal – beter gezegd: de sage – rond Jan Haak heeft gewerkt, alleen al omdat niemand van ons in de haven terecht is gekomen. Lang na onze verhuizing had ik nog nachtmerries over dat enge water in de haven, terwijl ik toch al lang goed zwemmen en duiken kon.”

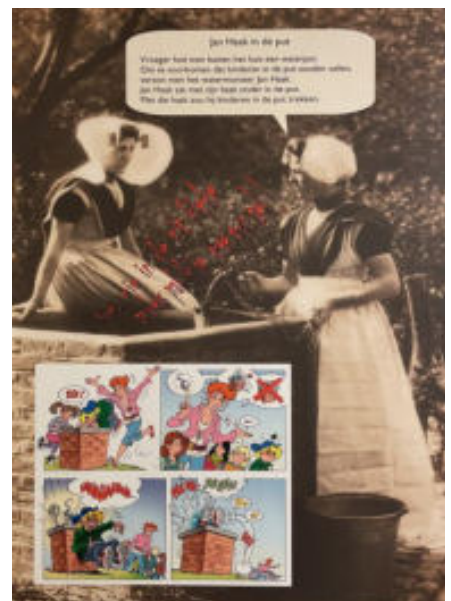
Ron vroeg zich later af hoe zijn Brabantse moeder van de Zeeuwse Jan Haak kon hebben geweten. In Brabant was de naam Nekkerman en Hakeman namelijk het meest in gebruik. Kennelijk was Rons moeder ‘goed Zeeuws ingeburgerd’.

Kaart met bijbehorende uitleg in het museum te Goes.

Gespecialiseerd

Jan Haak gold als de personificatie van de verdrinkingsdood in de vroegere agrarische samenleving. Hij had via de mondelinge overlevering langdurig greep op vooral de sloten, kanalen en kreken van het Zeeuwse platteland. Het protestantisme – wars van bijgeloof – hielp Jan Haak en consorten wel uit het volksgeheugen te verdwijnen, maar beslist niet helemaal. De teloorgang van het ‘fantoom der binnenwateren’ verliep op rooms-katholiek Zuid-Beveland en in Zeeuws-Vlaanderen beduidend minder snel dan elders. Zo was Jan Haak als ‘kinderschrik voor bij het water’ een pedagogische assistent voor bezorgde ouders, zoals Sinterklaas en Zwarte Piet dat ook eens waren, met ‘de zak’ en ‘de roe’, maar dan met een algemenere boodschap: niet stout of ongehoorzaam zijn! Jan Haak was daarentegen een specialist. Hij zal het ongelooflijk druk gehad hebben in waterrijk en putrijk Zeeland. Waarschijnlijk is hij nu met verdiend pensioen. Hoewel... wanneer weet een mens zoiets zeker?

Tekst en foto's: Arend van der Wel

Valse Babbelaars

Iemand probeert met een smoes uw spullen of geld te stelen. Vaak aan de deur, maar ook wel via de telefoon of op straat. Met name senioren zijn het doelwit van de zogenaamde babbeltruc, omdat zij minder weerbaar zijn.

Natuurlijk wilt u voorkomen dat u slachtoffer wordt. In dit artikel eenvoudige tips hoe u de truc kunt herkennen. Zo kunt u voorkomen dat u geld verliest of inbrekers in huis haalt.

Voorbeelden van babbeltrucs

Nepmedewerkers aan de deur

Een nepmedewerker van een of ander bedrijf komt bij u aan de deur. Hij beweert dat u een openstaande rekening heeft. Soms zeggen ze dat u direct contant moet betalen. Soms proberen ze binnen te komen om spullen, bijvoorbeeld sieraden of geld te stelen. Of: een nepmedewerker van een bedrijf komt bij u aan de deur en beweert dat u geld terugkrijgt van het bedrijf. U hoeft alleen maar even uw bankrekening te geven.

Tip: bedrijven komen nooit aan de deur om rekeningen te innen of om geld terug te geven. Trap hier dus niet in.

Gratis bosje bloemen

Iemand belt aan en biedt u een bosje bloemen aan. Zogenaamd van een tuincentrum bij u in de buurt. Soms is het bosje 'gratis', soms wordt u gevraagd het te betalen. In beide gevallen proberen ze u af te leiden om geld te stelen.

Tip: weiger zo'n aanbod altijd.

Ik ben van de thuiszorg

Plotseling staat er iemand voor de deur die beweert van de thuiszorg te zijn. Hij of zij komt kijken 'of het goed met u gaat'. Vaak zijn ze met z'n tweeën. Zodra u ze binnenlaat, leidt de ene u af, terwijl de andere spullen en/of geld steelt.

Wij zijn uw nieuwe burens

Iemand staat aan de deur en beweert uw nieuwe buur te zijn. Of hij of zij even binnen mag komen.

Even in de meterkast kijken

Iemand wil graag even in uw meterkast kijken. Maar zodra u hem binnenlaat, ziet hij zijn kans schoon om spullen mee te nemen.

Er is een gaslek

Iemand beweert dat er een lekkage in uw huis is. Bijvoorbeeld door het slechte weer. Ze willen graag uw huis even controleren.

Tip: laat nooit zomaar iemand binnen.

Zeker niet als u alleen bent. Energiebedrijven komen nooit onaangekondigd, maar alleen op afspraak.

Collectes

Er staat een collectant voor de deur, altijd precies rond etenstijd. U vertrouwt het niet. Heeft u ergens gelezen of gezien dat er deze week voor dat doel gecollecteerd wordt?

Tip: als u het niet vertrouwt, geef dan niet. U kunt altijd later nog geld overmaken als het collectiedoel u werkelijk raakt.

Mag ik even naar uw computer kijken?

Een man belt aan en vraagt of hij even uw computer mag checken. Hij concludeert al snel dat 'ie aan vervanging toe is'. Voor een klein bedrag regelt hij dat wel even voor u.

Ik kom uw rookmelders controleren

Sinds 1 juli 2022 zijn rookmelders verplicht op elke etage van uw woning. Hier zien criminelen helaas een nieuwe kans: ze bellen aan en beweren uw rookmelders te komen controleren. Ze hebben zelfs een (valse!) identiteitspas. U raadt het al: eenmaal binnen proberen ze zoveel mogelijk geld en sieraden te stelen.

Tip: de overheid controleert niet op rookmelders, dus ook niet bij u. Laat in het algemeen niet zomaar onbekenden binnen. Of u heeft zelf een afspraak gemaakt of een instantie heeft een afspraak met u.

Ik heb een mooie cadeaudoos voor u

Er komt een postbezorger bij u aan de deur, met een cadeaudoos. De bezorger ziet er zelfs uit als een werknemer van een bekend postbedrijf.

Er is alleen een 'klein probleem', de verzendkosten zijn niet betaald. Ze vragen u 1,50 euro te pinnen aan de deur. Als u dit eenmaal doet, werkt de betaling niet. De bezorger biedt aan u te helpen. Maar dan wisselt hij uw pas om, waarvan hij de pincode van u heeft afgekeken. Wanneer u merkt dat uw pas omgewisseld is, heeft de crimineel waarschijnlijk al veel geld van uw rekening gehaald.

Tip: heel kort en krachtig: weiger de bezorging, dat voorkomt problemen.

Uw pinpas is aan vervanging toe

Er belt iemand op, zogenaamd van uw bank. Uw pinpas is aan vervanging toe en u heeft een nieuwe pincode nodig. Nog geen minuut later staat er iemand voor uw deur: hij wil uw pinpas en uw pincode. Dan regelt hij het wel even voor u. Vervolgens haalt hij uw bankrekening leeg.

Tip: een bank zal nooit op deze manier uw pinpas vervangen. Trap er dus niet in.

Algemene tips

-Als er iemand voor de deur staat, kunt u altijd om *legitimatie* vragen. Maar let op: pasjes kunnen ook vervalst worden. Altijd geldt: geen afspraak is verdacht.

-Oefen-app. Er is een app die verschillende babbeltrucs naspeelt. Zo kunt u oefenen en uzelf er beter tegen wapenen.

-Filmpjes. Op Youtube vindt u ook veel voorlichting over de babbeltrucs.

-Als je niemand verwacht, is het altijd verdacht.

Wat ze ook verzinnen, laat niemand binnen:
Politie eenheid Rotterdam: Laat niemand binnen, wat ze ook verzinnen! (Andre van Duin) - YouTube

Bron: www.zusterjansen.nl/blog/babbeltruc-voorbeelden/ Foto: Shutterstock.

Op 17 juli wordt Wereldemojidad gevierd.

Emojis zijn de bekende icoontjes waarmee je laat zien hoe leuk, raar, grappig of vervelend je iets vindt. Als je het hebt over een emoji (emo-dji), gaat het over icoontjes als 😊, 👍 en ❤️, waarmee je iets uitbeeldt. Dat kan een emotie zijn, een stemming of een symbool.

Het ontbreken van lichaamstaal zoals bij een gewoon gesprek kun je een beetje compenseren met een emoji.

Wat emoji geschiedenis

De naam emoji komt oorspronkelijk uit het Japans. Het is een samenvoeging van de woorden 'afbeelding' (e) en 'karakter in een tekst' (moji). Dat emoji doet denken aan emotie is dus puur toeval. Dat is niet het geval met de Engelse naam emoticon die oorspronkelijk werd gebruikt voor emojis. Deze icoontjes hebben dan ook een gedeeltelijke oorsprong in Japan én de Verenigde Staten.

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog werden de zogenaamde *smileys* populair. Dat waren de bekende tekeningetjes met de simpele gele lachgezichtjes die onder andere veelvuldig op T-shirts en buttons werden afgebeeld. Ook die speelden een rol bij het ontstaan van de latere emoticons en emojis. Tegenwoordig kun je bij bijna alle programma's die iets doen met tekst op een smartphone, tablet of pc kiezen uit honderden, zo niet duizenden emojis.

Emojionele weetjes

- Meer dan 90% van de internetgebruikers voegt weleens een emoji toe aan zijn of haar teksten.
- Er zijn veel emojis die over de hele wereld hetzelfde zijn en overal gebruikt worden, maar bepaalde emojis zijn soms ook alleen maar populair in een specifiek land.

- Bepaalde emojis hebben in de loop der tijd een wat andere betekenis gekregen dan waar ze oorspronkelijk voor bedoeld waren. Meestal gaat het dan om een seksuele betekenis bij gebrek aan een andere emoji daarvoor.
- Sommige emojis zijn nogal controversieel, zeker in bepaalde landen. Naast de aubergine en perzik worden emojis met vuurwapens en explosieven vaak als problematisch gezien.

- In 2017 was de populairste emoji wereldwijd *Tears of joy laughing*.

Deze emoji werd ook uitgeroepen als woord van het jaar door Oxford Dictionaries twee jaar eerder.

Emojis weergeven

Een van de bekendste voorbeelden is de *glimlach-emoji* die je maakt door eerst de : (de dubbele punt = de ogen) te typen, dan: - (de neus) en dan:) (de mond). Sommige mensen geven overigens de voorkeur aan een emoji zonder neus, dus alleen :). Dan ben je wat sneller klaar :) De *knipoog-emoji* geeft aan dat je wat je schrijft niet zo serieus bedoelt.

Omdat emojis zo enorm vaak gebruikt worden tegenwoordig in het berichtenverkeer, maken programma's en apps het invoegen zo makkelijk mogelijk. Er is een online lijst met emoticons, onderverdeeld in categorieën: klassiekers, humeur, vlaggen, feest, grappig, sport, weer, dieren, eten, landen, beroepen, planeten, sterrenbeelden en baby's. Windows, de Iphone en Android hebben speciale videoprogramma's waarin alle mogelijke emojis worden weergegeven.

Ongeschreven emojieregels

-Emojis moeten gelukkig nooit. Je kan er zelf voor kiezen ze toe te voegen aan je teksten als je dat leuk vindt of als je denkt dat het een meerwaarde vertegenwoordigt.

-Houd er rekening mee dat een emoji soms anders opgevat kan worden dan je bedoelt. Niet iedereen is op de hoogte van de betekenis van de verschillende emojis en dan heb je al snel een misverstand te pakken. Ook kunnen er culturele verschillen zijn.

-Gebruik geen emojis in zakelijke berichten, tenzij je de ontvanger al wat beter kent en weet dat die er geen probleem mee zal hebben.
-Een tekst met achter iedere zin een emoji of hele rijen achter elkaar, maken een bericht niet echt lekker leesbaar.

-Soms ontvang je een bericht waarin een of meer vreemde tekens staan: een vierkantje met een vraagteken erin. Daar hoort een emoji te staan, geplaatst door de afzender. Alleen is die emoji dan nog niet geïnstalleerd op jouw smartphone, tablet of pc.

Naar: <https://www.plusonline.nl/veilig-online/computeradvies-laait-je-emojis-zien>, Wikipedia, de vrije encyclopedie.

Foto: Getty images, Google Hangouts en Shutterstock.

Colofon

'Wij Zêëuwen' is een uitgave van KBO-Zeeland

Blijf ons ondertussen ook volgen op:

 facebook.com/kbo.zeeland.3

en

 [twitter](https://twitter.com/kbozeeland).

Voor al het andere nieuws vanuit KBO-Zeeland kijkt u op onze website www.kbozeeland.nl

Redactie Wij Zêëuwen:

Jan van den Boom

Lillianne van der Ha

Rob Rijkschroeff

E-mailadres:

wijzeeuwen@kbozeeland.nl

Art Direction

Jan van den Boom

Het toesturen aan 'Wij Zêëuwen' van foto's en teksten impliceert toestemming tot publicatie. Toegestuurde teksten worden niet automatisch geplaatst.

Indien u als KBO-afdeling iets te melden hebt voor 'Wij Zêëuwen' of de digitale 'Wij Zêëuwen' niet meer wenst te ontvangen, dan kunt u dit melden via e-mail: wijzeeuwen@zeelandnet.nl

Kijk voor het laatste nieuws op de websites van KBO-Regio Zeeland: www.kbozeeland.nl of van KBO-Brabant www.kbobrabant.nl

van oeveren reizen

50-PLUS BUSPROGRAMMA

Boek nu zorgeloos uw vakantie

- ✓ Inclusief alle entreegelden
- ✓ Inclusief kofferservice
- ✓ AED en gratis wifi
- ✓ Zeer luxe touringcars
- ✓ Binnen onze regio wordt u thuis opgehaald

Van Oeveren Reizen Zierikzee — 0111- 414348 of www.vanoeveren.nl